

Spoštovani Bilečanci, simpatizerji, prijatelji!

Po kar dolgem času smo se spet zbrali.

Društvo Bilečanci Slovenija ni mirovalo in posebne zasluge gredo nosilcem naših dogajanj, njih pomočnikom in donatorjem, ki so finančno podprli delo našega društva.

V veliko mi je čast, da smo izbrali ta dan, kraj in čas za proslavo 30 obletnice vojne za Slovenijo. Baška grapa je pojem trdnega slovenstva.

Posebna zahvala gre našemu članu Milanu Golobu, pitomcu 36. klase ter njegovi soprogi Stanki!

Bilečanci, VP 3215, ali kdo je poveljeval enotam Teritorialne obrambe v vojni za Slovenijo leta 1991?

Če bi mi, Bilečanci, ki smo tudi v primeru slovenske Teritorialne obrambe prevladovali v strukturi rezervnih častnikov, resnično bili ideološko, da ne rečem jugoslovansko indoktrinirani in bi bila strokovna usposobljenost temu podrejena, potem vojaško zavarovanje slovenske osamosvojitve in obramba nove države ne bi imela veliko izgledov za uspeh, je v recenziji knjige našega člana Janeza Kavarja, zapisal dr. Alojz Šteiner.

Vojna za Slovenijo leta 1991 je obravnavana z zelo različnih zornih kotov in na različnih strokovnih ravneh, včasih tudi populistično in politikantsko. Je pa zanimivo vprašanje, od kod je prišel kader, ki ji je poveljeval v tej vojni? 90 % poveljniškega kadra Teritorialne obrambe Slovenije se je izobraževalo v šolah za rezervne oficirje nekdanje skupne vojske JLA in da je 90% tega kadra prišlo iz tedanje največje šole JLA za rezervne oficirje, iz šole za rezervne oficirje pehote (ŠROP) v Bileći. Mogoče je naš pogled na Bilečo preveč čustven, vendar se dejstev in zgodovine ne da obrniti. Vanjo smo bili v tistih časih napoteni in z znanjem, ki smo ga tam dobili, smo se bojevali v vojni za Slovenijo.

Glavna izkušnja iz Bileče je ta, da je bila disciplina temelj celotnega šolanja in da je veljal slogan: red, delo in disciplina.

Šola v Bileći je bila po strokovni plati vrhunska. Primerjava z ameriškim West Pointom je za Bilečo žaljiva! Tu je bilo civilno znanje nadgrajeno z vojaškim. Bilečanci smo po opravljenem stažiranju lahko samostojno poveljevali vodu ali četi, na West Pointu, ki je klasična vojaška akademija in po programu ni le strogo vojaška, pa se morajo diplomanti za take naloge še dodatno izobraževati.

Bileća, čeprav je bila to šola jugoslovanske vojske, nam je dala osnovno znanje, ki smo ga uspešno uporabili v vojni za Slovenijo prav proti temu nasprotniku. Ne gre za hvalospev agresorski armadi in za 'jlanizacijo' Teritorialne obrambe. Znanja, ki smo ga dobili v šolah JLA, nismo nikdar uporabili proti slovenskemu narodu in njegovi državi, ampak za njuno obrambo. Vojna leta 1991 je bil tudi spopad rezervnih častnikov na slovenski strani in aktivnih častnikov na jugoslovanski strani. Rezervni častniki smo bili v prednosti zaradi civilnih znanj, izobrazbe in izkušenj, ki smo jih dobili na delovnih mestih. Znali smo tuje jezike, ki so most do tujih znanj, aktivni častniki pa so bili večinoma za to prikrášani. Znali smo se pogajati in se dogovarjati, česar pa se v jugoslovanskih vojaških šolah niso učili. Čeprav na slovenski strani ni bilo dovolj ustreznega poveljniškega kadra, zlasti na strateški ravni, pa so na operativni ravni rezervni častniki, večinoma šolani na jugoslovanskih šolah za rezervne oficirje, še posebej v Bileći, splošno civilno znanje uspešno nadgradili z vojaškim. Potrebno je mešanje civilnih znanj z vojaškimi.

Bilečanci smo ponosni na svoje šolanje v Bileći, da smo lahko svoje znanje uporabili v vojni za obrambo samostojne Slovenije.

Dosledno in hvaležno se bomo kot častniki slovenske Teritorialne obrambe leta 1991 spomnili prav vseh podrobnosti in izkušenj iz bileške šole, ki je pustila prepoznavno sled v sodobnejši slovenski vojaški zgodovini.

Šola rezervnih oficirjev pehote je pričela z delom 1. oktobra 1956 na podlagi Ukaza državnega sekretarja za narodno obrambo z dne 18. junija 1956.

Ta dan je določen za Dan ŠROP.

Prav v tem mesecu, 18. junija 2021 mineva natančno 65 let od ustanovitve naše šole!

Šola rezervnih oficirjev pehote je bila proglašena za najboljšo šolo Kopenske Vojske JLA, najboljšo šolo JLA ter s strani predstavnikov NATO in Varšavskega pakta za najboljšo šolo pehote v svetovnem merilu.

5600 nas je Slovencev, ki smo imeli čast del svoje mladosti preživeti na hercegovskem Krasu.

Bileća je izšolala za Slovenijo med leti 1956 in 1991 5600 aktivnih in rezervnih poveljnikov vodov, čet, bataljonov, brigad, častnikov enot, poveljstev in štabov TO in SV, častniškega kadra za potrebe učnih centrov TO in SV, ter 3 načelnike TO in SV, Janeza Slaparja, Alojza Šteinerja in Ladislava Lipiča, ki je član našega društva.

Bili in ostali smo nekaj posebnega, nekaj več!

Bili smo glavni tudi pred 30 leti v vojni za Slovenijo!

Naj ponovim vprašanje: »Kdo je poveljeval enotam Teritorialne obrambe v vojni za Slovenijo leta 1991?«.

Kakor je rekel pri maši »fajmošter« s prižnice v filmu »Tistega lepega dne«:
»ODGOVORISTE SI LAHKO SAMI!«

Hvala!